

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОСМИ РАЗРЕД
ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ: Циљ ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Потребан прибор и опрема за ученике: графитне оловке (НВ и мекане В), водене боје, темпере, колаж папир, дрвене боје и фломастери, воштане боје, маказе, четкице за сликање различитих ширина, палета, посуда за прање четкица, блок број 5.

Фонд часова: 34

Редни број теме /области	Тема/ област/ садржај	Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције	Начини остваривања програма	Начини праћења остварености
1.	<p>ПРОСТОР И КОМПОЗИ-ЦИЈА</p> <p>Простор -композиција -представљање простора -принципи компоновања -распоред облика у простору -равнотежа облика у ликовној композицији -компоновање боја -контраст у ликовној уметности</p>	<p>Уочава и формулише ликовни проблем; активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; разговара о одабраним идејама,</p>	<p>Основни ниво: ЛК.1.1.3. ЛК.1.3.3. ЛК.1.1.1. ЛК.1.2.3. Средњи ниво: ЛК.2.1.2. ЛК.2.2.2. ЛК.2.1.1. ЛК.2.2.1. Напредни ниво: ЛК.3.2.3. ЛК.3.2.4. ЛК.3.3.3. ЛК.3.3.4. ЛК.3.1.2.</p>	<p>Сарадња, Комуникација, Решавање проблема, Естетичка компетенција, Компетенција за учење и рад са подацима и информацијама</p>	<p>На очигледним примерима из свакодневног живота и уметности потребно је објаснити принципе: ритам, контраст, доминанту, градацију, равнотежу, јединство и хармонију. Начин остваривања бира наставник. Могуће је кратко објаснити све принципе на једном часу (уз презентацију), па у току године постепено, кроз разговор и разноврсне проблемске задатке, омогућити услове да ученици развијају знања у складу са својим потребама,</p>	<p>Редовност у раду, Усмена провера, Практични радови, Активност на часу, Изложбе, Конкурси, Радионице, Израда мурала, презентације</p>

		темама или мотивима			интересовањима и способностима. Могуће је и разматрати у току године један по један принцип (почев од оних који су ученицима непознати), па на крају школске године сумирати научено. Заинтересованим и напредним ученицима се може указати на то да, осим наведених, постоје и други принципи. На пример, у фотографији је важан принцип трећина (rule of thirds), у графичком дизајну принцип беле позадине (white space)...	
2.	НАСЛЕЂЕ -ликовне технике и материјали -фотографија -уметничко наслеђе -уметност модерног допате и мотиви у уметности	Уочава и формулише ликовни проблем; активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; исказује своје мишљење о томе како је развој	Основни ниво: ЛК.1.1.3. ЛК.1.3.3. ЛК.1.1.1. ЛК.1.2.3. Средњи ниво: ЛК.2.1.2. ЛК.2.2.2. ЛК.2.1.1. ЛК.2.2.1. Напредни ниво: ЛК.3.2.3. ЛК.3.2.4. ЛК.3.3.3.	Сарадња, Комуникација, Решавање проблема, Естетичка компетенција, Компетенција за учење и рад са подацима и информацијама	На очигледним примерима из свакодневног живота и уметности потребно је објаснити принципе: ритам, контраст, доминанту, градацију, равнотежу, јединство и хармонију. Начин остваривања бира наставник. Могуће је кратко објаснити све принципе на једном часу (уз презентацију), па у току године постепено, кроз	Редовност у раду, Усмена провера, Практични радови, Активност на часу, Изложбе, Конкурси, Радионице, Израда мурала, презентације

		<p>цивилизације утицао на развој уметности; разговара о одабраним идејама, темама или мотивима</p>	<p>ЛК.3.3.4. ЛК.3.1.2.</p>		<p>разговор и разноврсне проблемске задатке, омогућити услове да ученици развијају знања у складу са својим потребама, интересовањима и способностима. Могуће је и разматрати у току године један по један принцип (почев од оних који су ученицима непознати), па на крају школске године сумирати научено. Заинтересованим и напредним ученицима се може указати на то да, осим наведених, постоје и други принципи. На пример, у фотографији је важан принцип трећина (rule of thirds), у графичком дизајну принцип беле позадине (white space)...</p>	
--	--	--	--------------------------------	--	---	--

3.	КОМУНИКАЦИЈА Уметност и технологија -уметност и занимања -уметност око нас	Уочава и формулише ликовни проблем; активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; разговара о одабраним идејама, темама или мотивима	Основни ниво: ЛК.1.1.3. ЛК.1.3.3. ЛК.1.1.1. ЛК.1.2.3. Средњи ниво: ЛК.2.1.2. ЛК.2.2.2. ЛК.2.1.1. ЛК.2.2.1. Напредни ниво: ЛК.3.2.3. ЛК.3.2.4. ЛК.3.3.3. ЛК.3.3.4. ЛК.3.1.2.	Сарадња, Комуникација, Решавање проблема, Естетичка компетенција, Компетенција за учење и рад са подацима и информацијама	На очигледним примерима из свакодневног живота и уметности потребно је објаснити принципе: ритам, контраст, доминанту, градацију, равнотежу, јединство и хармонију. Начин остваривања бира наставник. Могуће је кратко објаснити све принципе на једном часу (уз презентацију), па у току године постепено, кроз разговор и разноврсне проблемске задатке, омогућити услове да ученици развијају знања у складу са својим потребама, интересовањима и способностима. Могуће је и разматрати у току године један по један принцип (почев од оних који су ученицима непознати), па на крају школске године сумирати научено. Заинтересованим и напредним ученицима се може указати на то да, осим наведених, постоје и други принципи. На пример, у фотографији	Редовност у раду, Усмена провера, Практични радови, Активност на часу, Изложбе, Конкурси, Радионице, Израда мурала, презентације
----	---	---	--	--	--	---

					је важан принцип трећина (rule of thirds), у графичком дизајну принцип беле позадине (white space)...	

Општи критеријуми оцењивања постигнућа ученика на нивоу Стручног већа уметности

Критеријуме вредновања и оцењивања постигнућа ученика одређеног наставног предмета или групе сродних предмета израђују наставници тих предмета у складу са Законом о основама система образовања, Законом о основном образовању и васпитању и Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању (Сл. гласник бр. 34/2019.)

„Основна сврха оцењивања је да унапређује квалитет процеса учења. Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се стално прати остваривање прописаних циљева, исхода, стандарда постигнућа ученика и стандарда квалификација, као и напредовање ученика у развијању компетенција у току савладавања школског програма.

Оцењивање је континуирана педагошка активност којом се код ученика развија активан однос према учењу, подстиче мотивацију за учење, развија радне навике, а ученик се оспособљава за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика, при чему развија одређени систем вредности.

Активности у процесу вредновања развоја ученикових компетенција спроводе професори, одељенске старешине и стручни сарадници, транспарентно, јавно и континуирано, поштујући личност ученика и дајући сваком ученику једнаке шансе. Ученик има право да зна критеријуме оцењивања, као и начине и поступке вредновања сваког професора за сваки наставни предмет, али је уједно и дужан придржавати се свих правила која се односе на начине и поступке вредновања и оцењивања.

Родитељи ученика имају право знати елементе и критеријуме оцењивања.

НАЧИН ОЦЕЊИВАЊА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА У ЛИКОВНОЈ КУЛТУРИ

Оцењује се сваки рад, оценом од 1 до 5.

Шта представља рад на часовима ликовне културе?

Рад подразумева припрему за час(прибор и домаћи задатак), ангажовање у дискусији у току часа, бележење и скицирање у свесци и практичан рад (цртање, сликање, вајање итд.).

Оцена за ангажовање на часу може да се добије на сваком часу за учествовање у полемикама око уметничких питања, креативне идеје и добре одговоре. Процењују се разумевање суштине ликовне проблематике, вештине изражавања и саопштавања. Ове оцене могу значајно да поправе стање при закључивању оцене на полугодишту и крају школске године.

Оцена за доношење прибора добија се у току сваког полугодишта. За недоношење прибора добија се минус, а после другог минуса смањује се оцена за рад на часу.

Оцена за свеску добија се на крају сваког тромесечја. Оцењује се све оно што је требало да се забележи у току часа(наслов, скице, објашњења и тд.) и да се уради код куће.

Домаћи задаци нису обимни, али су важни због тога што су повезани са задацима који се раде на часу. Такође проширују знања из визуелних уметности, развијају и поспешују наклоност према ликовном наслеђу и светској културној баштини.

Практичан рад представља ликовни рад у различитим техникама визуелних уметности. Оцењује се само рад који је рађен на часу и који се преда на крају часа. Рад који се донесе од куће радо ћу погледати али га нећу оценити. Изузетак су радови за конкурс који могу да се завршавају код куће због често кратких рокова за слање, с тим што се очекује и верује ученицима да ће завршити рад самостално и предати га у предвиђеном року. Наставница, у случају да примети да рад није урадио ученик задржава право да провери аутентичност аутора (ученик треба да понови један мањи сегмент рада а затим се радови упореде и процени умешност). Радови за конкурс се такође оцењују само уколико су донети у предвиђеном року; после рока неће се оцењивати.

Критеријуми оцењивања су дефинисани у односу на *врсту, обим и ниво умећа, вештина и усвојених знања* прописаних наставним планом и програмом за предмет(разред). У свим разредима оцењује се решавање и креирање композиције.

У зависности од тога у којој су мери решени композиција и задатак добија се одређена оцена. На сваком раду оцењује се квалитет линија, грађење облика, односа облика и простор у композицији; познавање технике и материјала. Подразумева се да се у вишим разредима гледа и рачуна све оно што је савладано у претходним разредима и да се то примењује у наредном раду.

5. разред-креира облике(грађу и тродимензионалност облика) помоћу одговарајућих врста линија, међусобни однос облика-постављање елементарних композиција у којима се види однос величина облика, ритам и кретање; савладаност цртачких, вајарских и колажних техника

6. разред-креира материјализацију облика описивањем грађе, текстуре, светлине и боје облика; у којој мери су савладане сликарске, колажне и цртачке технике.

7. разред-креира просторне композиције у којима се обраћа пажња на пропорционалност (делова композиције у односу на целину и пропорције облика: фигура, архитектуре и тд.) и равнотежу свих елемената композиције; у којој мери су савладане цртачке, сликарске, графичке технике и фотографија

8. разред-креира динамику композиције-функционисање елемената композиције (сродност и разнородност елемената, контраст, јединство и доминантно у композицији; апстраховање облика); у којој мери су савладане цртачке, сликарске, колажне технике и технике савремених медија

На једном раду се реализује један или више задатака предвиђених планом и програмом за тај разред. За сваки рад предвиђено је унапред који се задаци раде као и време реализације (1, 2, 3 или више часова) које се саопштава ученицима пре почетка израде сваког задатка. Ученик је дужан да на полеђини папира напише своје име и препише са табле како гласи задатак. Непотписани радови неће се оцењивати.

Сваки рад(цртеж, слика и тд.) оцењује се једном оценом у коју улази:

1) оствареност **циљева**, општих и посебних, односно **стандарда**; да ли је **урађен предвиђени задатак-50%** оцене

Напредни ниво (натпросечно талентовани ученици)-боље повезивање елемената у композицији, адекватна примена визуелних принципа као и развијање сопствених принципа функционисања елемената композиције.

Средњи ниво-одабира адекватан садржај и размишља о начину на који ће представити своју идеју; другим речима треба што више да се уживи у задатак и пуне машти на вољу.

Основни ниво-ученици који нису склони визуелном изражавању имаће посебну помоћ, једноставније задатке у погледу стварања композиције и нижи критеријум оцењивања. Ипак, од њих се очекује да направе мали помак у односу на предходни рад, потруде се и испрате ритам школског програма, нарочито време реализације предвиђено за израду задатка

2) заинтересованост и посвећеност (**труд и ангажованост на сваком часу**)-30% оцене

3) **маштовитост** и оригиналност-10% оцене-важно је да сваки ученик прикаже идеју на свој начин. Прецртавање од других, са табле и примера, на овом часу није пожељно и неће бити добро прихваћено.

4) **напредовање** у односу на претходни период -10% оцене

Таланат се не оцењује посебно. Оцењивање ученика обавља се полазећи од његових способности, степена спретности и умешности. Присутан је, дакле, **индивидуални приступ сваком ученику**. Уколико ученик нема развијене посебне способности, као и код даровитих ученика, приликом оцењивања узима се у обзир **индивидуално напредовање** у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање. На почетку рада у одељењу наставник процењује ниво сваког ученика и посматра напредак ученика током школске године.